

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Ιδιοκτησία στον γάμο και στο σύμφωνο συμβίωσης>

Περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων

Περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων

Μάλτα

1 Υπάρχουν διαφορετικές μορφές σχέσεων «καταχωρισμένης συμβίωσης» στο εν λόγω κράτος μέλος; Εξηγήστε τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων μορφών.

Η μορφή «καταχωρισμένης συμβίωσης» που προβλέπει το δίκαιο της Μάλτας είναι το «σύμφωνο συμβίωσης», το οποίο ρυθμίζεται στον νόμο περί συμφώνου συμβίωσης κεφάλαιο 530 της νομοθεσίας της Μάλτας. Επιτρέπεται η καταχώριση σχέσης συμβίωσης μεταξύ δύο προσώπων του ίδιου ή διαφορετικού φύλου υπό τη μορφή συμφώνου συμβίωσης. Από τη στιγμή που θα καταχωριστεί το σύμφωνο συμβίωσης, οι συνέπειες και τα έννομα αποτελέσματά του είναι αντίστοιχα με αυτά του πολιτικού γάμου. Τα μέρη συμφώνου συμβίωσης που είχε συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του τροποποιητικού νόμου του 2017 που τροποποίησε τον νόμο περί γάμου και λοιπές διατάξεις, έχουν τη δυνατότητα, εντός 5 ετών από την 1η Σεπτεμβρίου 2017, να μετατρέψουν το σύμφωνο συμβίωσης σε γάμο. Σε περίπτωση μετατροπής του συμφώνου συμβίωσης σε γάμο, το σύμφωνο παύει να ισχύει από τη μετατροπή και ο γάμος που προκύπτει θεωρείται ότι υφίσταται από την ημερομηνία σύναψης του συμφώνου συμβίωσης.

2 Υπάρχει στο εν λόγω κράτος μέλος προβλεπόμενο από τον νόμο σύστημα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων; Τι προβλέπει; Σε ποιες μορφές σχέσης «καταχωρισμένης συμβίωσης» εφαρμόζεται;

Δεδομένου ότι το σύμφωνο συμβίωσης και ο πολιτικός γάμος παράγουν τα ίδια έννομα αποτελέσματα, ισχύουν και στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων τα ίδια καθεστώτα. Το κράτος της Μάλτας παρέχει στα πρόσωπα που επιθυμούν να συνάψουν σύμφωνο συμβίωσης σύμφωνα με το δίκαιο της Μάλτας την ελευθερία να επιλέξουν το καθεστώς το οποίο θα ρυθμίζει τις μεταξύ τους περιουσιακές σχέσεις. Ωστόσο, το κύριο καθεστώς ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στη Μάλτα είναι αυτό της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων.

Το καθεστώς αυτό εφαρμόζεται εκ του νόμου σε κάθε σχέση συμβίωσης, εκτός εάν τα μέρη που έχουν ήδη συνάψει ή πρόκειται να συνάψουν σύμφωνο συμβίωσης επιλέξουν την υπαγωγή των μεταξύ τους περιουσιακών σχέσεων σε κάποιο άλλο καθεστώς το οποίο δεν αντίκειται στο πνεύμα του δικαίου της Μάλτας. Το καθεστώς αυτό πρέπει να καθοριστεί με συμβολαιογραφική πράξη.

Οι άλλες μορφές ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που προβλέπονται στη Μάλτα και οι οποίες εφαρμόζονται και στα σύμφωνα συμβίωσης είναι το καθεστώς περιουσιακής αυτοτέλειας και το καθεστώς κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης.

Η **κοινοκτημοσύνη επί των αποκτημάτων** είναι το καθεστώς ρύθμισης περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που εφαρμόζεται εκ του νόμου, σύμφωνα με το οποίο όλα τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από τα μέρη μετά τη σύναψη του συμφώνου συμβίωσης εντάσσονται στο καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων και, ως εκ τούτου, ανήκουν και στους δύο κατά ίσα μέρη. Το δίκαιο της Μάλτας προβλέπει ειδικώς ποια περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στο εν λόγω σύστημα, από το οποίο εξαιρούνται όσα αποκτήθηκαν διά δωρεάς και μέσω κληρονομιάς, καθώς και η ατομική περιουσία έκαστου μέρους.

Η **περιουσιακή αυτοτέλεια** αποτελεί ένα καθεστώς το οποίο τα μέρη μπορούν να επιλέξουν αντί της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων και το οποίο προβλέπει ότι κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να ασκεί απόλυτο έλεγχο και να διαχειρίζεται την περιουσία που απέκτησε πριν και κατά τη διάρκεια της σχέσης συμβίωσης, χωρίς να απαιτείται η συγκατάθεση του έτερου μέρους.

Η **κοινοκτημοσύνη επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης** είναι ακόμη ένα καθεστώς ρύθμισης περιουσιακών σχέσεων το οποίο τα μέρη μπορούν να επιλέξουν αντί της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων και σύμφωνα με το οποίο κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να αποκτά περιουσία και να διατηρεί και να διαχειρίζεται την περιουσία που απέκτησε στο όνομά του ως εάν ήταν αποκλειστικός κύριός της. Ωστόσο, το καθεστώς αυτό δεν αποκλείει την απόκτηση περιουσίας από κοινού από τα μέρη, την οποία και θα διαχειρίζονται από κοινού.

3 Πώς μπορούν οι καταχωρισμένοι σύντροφοι να ρυθμίσουν τις περιουσιακές σχέσεις τους; Ποιες είναι οι τυπικές προϋποθέσεις στην περίπτωση αυτή;

Στο πλαίσιο του **καθεστώτος κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων**, ο γενικός κανόνας είναι ότι τα μέρη υποχρεούνται να ρυθμίζουν και να διαχειρίζονται την περιουσία τους από κοινού. Εντούτοις, ειδικά για το συγκεκριμένο αυτό καθεστώς, το δίκαιο της Μάλτας διακρίνει μεταξύ συνήθους διαχείρισης, η οποία συνίσταται σε πράξεις οι οποίες μπορούν να διενεργηθούν από κάθε μέρος του συμφώνου συμβίωσης χωριστά, και έκτακτης διαχείρισης, η οποία αφορά πράξεις που πρέπει να διενεργούνται από κοινού από τα μέρη. Το δίκαιο της Μάλτας καθορίζει μόνον τις πράξεις έκτακτης διαχείρισης, επομένως όσες πράξεις δεν αναφέρονται ρητώς στον νόμο θεωρείται ότι αποτελούν πράξεις συνήθους διαχείρισης. Συνεπώς, η εύρυθμη λειτουργία του καθεστώτος κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων τελεί υπό τον όρο ότι, σε κάθε περίπτωση, τηρείται η τυπική προϋπόθεση της συναίνεσης αμφοτέρων των μερών του συμφώνου συμβίωσης. Σε περίπτωση μεταβίβασης ή σύστασης εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος επί ακίνητου ή κινητού περιουσιακού στοιχείου χωρίς τη συναίνεση των μερών, η πράξη δύναται να ακυρωθεί κατόπιν αίτησης του μη συναινέσαντος μέρους.

Στο πλαίσιο του **καθεστώτος περιουσιακής αυτοτέλειας**, ο γενικός κανόνας είναι ότι κάθε μέρος του συμφώνου συμβίωσης έχει το δικαίωμα να ρυθμίζει και να διαχειρίζεται την περιουσία του, χωρίς να απαιτείται η συναίνεση του έτερου μέρους.

Στο πλαίσιο του **καθεστώτος κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης**, ο γενικός κανόνας είναι ότι όταν ένα εκ των μερών της σχέσης συμβίωσης αποφασίζει να αποκτήσει ένα περιουσιακό στοιχείο ενεργώντας ατομικά, δεν χρειάζεται να εξασφαλίσει τη συναίνεση του έτερου μέρους, και το εν λόγω μέρος θα έχει το δικαίωμα να ρυθμίζει και να διαχειρίζεται ατομικά το περιουσιακό στοιχείο που απέκτησε. Σε περίπτωση που τα μέρη προβούν σε αγορά από κοινού, θα πρέπει να έχουν και τα δύο συναίνεσει σε αυτήν και, συνεπώς, και τα δύο μέρη έχουν το δικαίωμα να ρυθμίζουν και να διαχειρίζονται το αποκτηθέν περιουσιακό στοιχείο από κοινού.

4 Υπάρχουν περιορισμοί στην ελευθερία καθορισμού των περιουσιακών σχέσεων;

Στο πλαίσιο του **καθεστώτος κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων**, τα μέρη υποχρεούνται να ενεργούν από κοινού. Συνεπώς, δεν είναι ελεύθερα να ρυθμίζουν και να διαχειρίζονται την περιουσία ατομικά, με εξαίρεση τις πράξεις συνήθους διαχείρισης που δεν απαιτούν τη συναίνεση αμφοτέρων των μερών. Από την άλλη πλευρά, εάν επιλεγεί το **καθεστώς περιουσιακής αυτοτέλειας**, κάθε μέρος είναι ελεύθερο να ενεργεί όπως κρίνει σκόπιμο σε σχέση με την ατομική περιουσία του, χωρίς καμία παρέμβαση από το έτερο μέρος.

Στο πλαίσιο του **καθεστώτος κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης**, εάν ένα από τα μέρη του συμφώνου συμβίωσης προβεί σε αγορά χωρίς τη συναίνεση του έτερου μέρους, το μέρος που πραγματοποίησε την αγορά είναι ελεύθερο να διαχειρίζεται το αντικείμενο της αγοράς χωρίς περιορισμούς. Ωστόσο, σε περίπτωση που τα μέρη προβούν σε αγορά περιουσιακού στοιχείου από κοινού, υποχρεούνται να ενεργούν από κοινού σε σχέση με το εν λόγω στοιχείο.

5 Ποιες είναι οι έννομες συνέπειες της λύσης ή της ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων;

Όσον αφορά το **καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων**, ο νόμος προβλέπει ρητώς ότι αυτό τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία γάμου και παύει με τον θάνατο ενός εκ των συζύγων ή με τη λύση του γάμου. Ο νόμος προβλέπει επίσης ότι, σε περίπτωση διάστασης των συζύγων, είναι δυνατόν να ζητηθεί η δικαστική διανομή της περιουσίας.

Όσον αφορά το **καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης**, ο νόμος προβλέπει ότι παύει, μεταξύ άλλων, και με τη λύση του γάμου ή σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού των συζύγων.

Ωστόσο, σε περίπτωση εφαρμογής του **καθεστώτος της περιουσιακής αυτοτέλειας**, εάν επέλθει λύση του γάμου, χωρισμός ή ακύρωση του γάμου, οι σύζυγοι εξακολουθούν να ρυθμίζουν και να διαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν αποκτήσει ο καθένας στο όνομά του.

Τα ίδια ισχύουν και στην περίπτωση των καταχωρισμένων σχέσεων συμβίωσης.

Συνεπώς, η συνέπεια του διαζυγίου, του χωρισμού και της ακύρωσης του γάμου, όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, είναι ότι τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του γάμου κατανέμονται στα μέρη είτε μέσω φιλικού διακανονισμού ή με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου.

6 Ποιες είναι οι συνέπειες του θανάτου ενός εκ των συντρόφων στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων;

Μετά τον θάνατο ενός εκ των μερών, η νομοθεσία της Μάλτας σχετικά με την κληρονομική διαδοχή εφαρμόζεται μόνον εφόσον τα μαλτεζικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία, ενώ ο βασικός παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι αν το μέρος είχε συντάξει διαθήκη ή αν απεβίωσε αδιάθετο.

7 Ποια αρχή είναι αρμόδια να αποφαινεται στις υποθέσεις που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων;

Η αρμόδια αρχή για τη λήψη αποφάσεων επί ζητημάτων που άπτονται των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων είναι το δικαστήριο αστικών υποθέσεων (τμήμα οικογενειακών διαφορών).

8 Ποιες είναι οι συνέπειες των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις νομικές σχέσεις μεταξύ καταχωρισμένου συντρόφου και τρίτων;

Αφ' ης στιγμής αρχίσει να εφαρμόζεται στη σχέση συμβίωσης το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, δημιουργείται έννομη σχέση μεταξύ των καταχωρισμένων συντρόφων και των τρίτων, ανάλογα με την περίπτωση. Οι τρίτοι έχουν δικαίωμα να ασκούν τα νόμιμα δικαιώματά τους έναντι αμφοτέρων των καταχωρισμένων συντρόφων από κοινού ή χωριστά, ανάλογα με την περίπτωση, δηλαδή ανάλογα με το ποιος εκ των δύο συντρόφων συνήψε την επίμαχη σύμβαση ή ποιος εκ των δύο είναι ο οφειλέτης.

9 Σύνοψη περιγραφή της διαδικασίας εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, συμπεριλαμβανομένων του καταμερισμού, της διανομής και της ρευστοποίησης της περιουσίας, στο εν λόγω κράτος μέλος.

Η διαδικασία διανομής της περιουσίας κατά κανόνα λαμβάνει χώρα στο στάδιο κατά το οποίο τα μέρη έχουν κινήσει διαδικασίες χωρισμού ή έκδοσης διαζυγίου. Οι διαδικασίες αυτές προϋποθέτουν ότι τα μέρη, προτού προσφύγουν στο αρμόδιο δικαστήριο, θα ξεκινήσουν διαδικασία διαμεσολάβησης, στο πλαίσιο της οποίας καθήκον του διαμεσολαβητή είναι να επιχειρήσει να επιτύχει φιλικό διακανονισμό μεταξύ των μερών.

Εάν η διαμεσολάβηση αποβεί επιτυχής, οι σύντροφοι μπορούν να χωρίσουν συναινετικά σε αυτή την περίπτωση, τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τα αμοιβαία δικαιώματά τους, τα δικαιώματά τους όσον αφορά τα κοινά τέκνα τους, καθώς και σχετικά με τη διανομή της συζυγικής περιουσίας, με συμβολαιογραφική πράξη η οποία υποβάλλεται στο αρμόδιο δικαστήριο για έλεγχο ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων των μερών. Αφού εγκριθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, η σύμβαση αυτή επικυρώνεται από συμβολαιογράφο και καταχωρίζεται ώστε να παράγει έννομα αποτελέσματα από κάθε άποψη, μεταξύ άλλων και έναντι τρίτων.

Εάν δεν τελεσφορήσει η διαδικασία διαμεσολάβησης και δεν επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός μεταξύ των μερών, τα μέρη πρέπει να κινήσουν διαδικασία ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, αιτούμενα τη λύση του καθεστώτος ρύθμισης των περιουσιακών τους σχέσεων, ώστε η περιουσία να διανεμηθεί μεταξύ τους. Η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, αφού αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, καταχωρίζεται ώστε να παραγάγει έννομα αποτελέσματα από κάθε άποψη, μεταξύ άλλων και έναντι τρίτων.

10 Ποια είναι η διαδικασία και τα έγγραφα ή οι πληροφορίες που απαιτούνται κατά κανόνα για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας στη Μάλτα, ο συμβολαιογράφος που συνέταξε το συμβόλαιο προσκομίζει αίτηση εγγραφής στο Δημόσιο Μητρώο προκειμένου να μεταγραφεί το συμβόλαιο. Με την υποβολή της αίτησης, η ακίνητη περιουσία καταχωρίζεται και η σύμβαση καθίσταται νομικά δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη καθώς και έναντι τρίτων.

Τελευταία επικαιροποίηση: 04/11/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.